

DOI: 10.18318/WIEKXIX.2025.23

MAŁGORZATA BURTA

(Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

SPRAWOZDANIE ZE ZJAZDU DELEGATÓW
ODDZIAŁÓW TOWARZYSTWA LITERACKIEGO
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W SZCZECINIE

19 września 2025 roku w Książnicy Pomorskiej im. Stanisława Staszica w Szczecinie odbył się Zjazd Delegatów Oddziałów Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza, przygotowany przez Oddział Szczeciński we współpracy z Zarządem Głównym. Obrady poprzedziła konferencja naukowa zatytułowana „*Chciałbym, aby go już grano...*”. *Dramatyczno-teatralne epoki i międzyepoki lat 1795–1863 na ziemiach polskich pod zaborami*, zorganizowana 17–18 września przez Instytut Literatury i Nowych Mediów Uniwersytetu Szczecińskiego przy współpracy Oddziału Poznańskiego TLiAM oraz Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie.

W zjeździe uczestniczyli członkowie Zarządu Głównego z Prezes prof. dr hab. Grażyną Borkowską na czele, członkowie Sądu Koleżeńskiego, Głównej Komisji Rewizyjnej oraz delegaci reprezentujący dziewiętnaście oddziałów TLiAM. Spotkanie miało miejsce w Sali im. Zbigniewa Herberta Książnicy Pomorskiej, o której opowiedziała zebranych dr hab. Tatiana Czerska z Oddziału Szczecińskiego, współorganizatorka zjazdu. Zaprezentowała księgozbiór Herberta przekazany bibliotece w 1992 roku z likwidowanego mieszkania poety w Paryżu.

Prezes Zarządu Głównego prof. dr hab. Grażyna Borkowska powitała zebranych, podziękowała wszystkim za przyjazd, stwierdziła *quorum* (obecność przedstawicieli co najmniej 2/3 ogólnej liczby Oddziałów Towarzystwa) i ważność zjazdu. Odniosła się od razu do programu obrad, życząc wszystkim owocnego spotkania oraz wyrażając chęć dyskusji o teraźniejszości i przyszłości Towarzystwa. Przy jednogłośniejszej akceptacji, na wniosek Prezes, funkcja Przewodniczącej Zjazdu została powierzona dr. hab. Annie Kapuścińskiej-Jawarze, prof. US (Oddział w Szczecinie), a na Sekretarza Zjazdu wybrano dr Małgorzatę Burtę (Oddział w Siedlcach). Wybrano również Komisję Skrutacyjną w składzie: prof. dr hab. Elżbieta Nowicka (Oddział w Poznaniu), dr Magdalena Sukiennik (Oddział w Tarnowie), dr Wojciech Maryjka (Oddział w Rzeszowie). Wobec braku zastrzeżeń oraz uwag, dalszy porządek obrad Zjazdu Delegatów został przyjęty jednomyślnie w głosowaniu jawnym. W statutowy zakres kompetencji Zjazdu Delegatów Oddziałów TLiAM wchodzi przede wszystkim: zatwierdzenie sprawozdań Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego

oraz – na wniosek Komisji Rewizyjnej – udzielenie lub odmówienie Zarządowi Głównemu absolutorium, wybór Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego na czteroletnią kadencję.

W imieniu Zarządu Głównego głos zabrała Prezes TLiAM prof. dr hab. Grażyna Borkowska. Przedstawiła inicjatywy i projekty badawcze zrealizowane w czasie ostatniej kadencji, czyli od 25 września 2021 roku (Zjazd w trybie zdalnym) do 19 września 2025 roku. Przypomniała o aktywności trzech komisji działających przy Zarządzie Głównym. Komisja Komparatystyczna i Komisja Dydaktyczna pod przewodnictwem prof. dr hab. Lidii Wiśniewskiej (Oddział w Bydgoszczy) prowadzą intensywne prace i aktywnie reprezentują stanowisko TLiAM na rzecz poprawy kondycji polskiej szkoły, a zwłaszcza kształcenia humanistycznego. Do cennych inicjatyw Komisji Dydaktycznej Prezes zaliczyła VI Małe Forum Edukacyjne o zasięgu ogólnopolskim, udział w objętych patronatem Towarzystwa Kongresach Dydaktyki Polonistycznej (Gdańsk 2022, Wrocław 2024), których celem była korelacja działań twórców polonistyki szkolnej i akademickiej, a przede wszystkim wzmocnienie rangi edukacji humanistycznej. Na kongresach skupiających nauczycieli ze szkół podstawowych, średnich i ośrodków akademickich wybrzmiało także stanowisko TLiAM na temat niełatwych problemów edukacji, między innymi podstawy programowej, listy lektur. W poszczególnych panelach dyskusyjnych wypowiedzieli się członkowie TLiAM: prof. dr hab. Teresa Kostkiewiczowa, prof. oświaty Marek Urbanowicz (Oddział w Suwałkach) czy (zmarły w 2022 roku) dr hab. Mirosław Gołuński, prof. UKW (Oddział w Bydgoszczy). Prof. Kostkiewiczowa podkreślała szczególną rangę języka polskiego i matematyki jako obowiązkowych przedmiotów maturalnych. Na VI Kongresie Dydaktyki Polonistycznej *Niezgoda – opór – bunt w przestrzeni edukacyjnej* (Wrocław, 23–25 września 2024) prof. dr hab. Lidia Wiśniewska wygłosiła referat *Literackie spektrum obrazów buntu, oporu, sprzeciwu w przestrzeni edukacyjnej*, dr hab. Marek Pieniążek, prof. UKEN (Wiceprzewodniczący Komisji Dydaktycznej) – *Polonistyczny Anty-Syzyf*, dr Anna Meiser (Oddział w Bytomiu) – *Wektory buntu. Głos Komisji Dydaktycznej Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza w sprawie aktualnej sytuacji dydaktycznej*. Prof. Borkowska podkreśliła, że Komisja Dydaktyczna od 2023 roku działa w podkomisjach utworzonych z inicjatywy prof. Wiśniewskiej już w dwunastu oddziałach Towarzystwa.

Komisja Edytorska, której od roku 2023 przewodniczy prof. dr hab. Beata Obsulewicz-Niewińska (Oddział w Lublinie), co roku organizowała dwa zebrania naukowe (w czerwcu i w grudniu), na których poruszano zagadnienia związane między innymi z edycją *Pism zebranych* Jana Kasprowicza i pracami prof. Romana Lotha, doświadczeniami z edycją pism Elizy Orzeszkowej, z emigracyjnymi archiwami Kazimierza Wierzyńskiego i Jana Lechonia. Pani Prezes mówiła też o zebraniu Komisji Edytorskiej (odbyło się 2 czerwca 2025 roku) poświęconemu sylwetce i dokonaniom naukowym prof. Zdzisława Jerzego Adamczyka, zmarłego w 2024 roku wydawcy *Pism zebranych* Stefana Żeromskiego.

Kolejnym punktem sprawozdania były kwestie związane z czasopismem „Wiek XIX. Rocznik Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza”. W latach 2022–2024 pismo korzystało z dotacji z budżetu państwa na realizację projektu w pro-

gramie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt. *Rozwój Czasopism Naukowych*. Nowym redaktorem naczelnym rocznika jest od 2024 roku dr hab. Filip Mazurkiewicz, prof. UŚ. Układ czasopisma pozostaje bez zmian. Szczególną uwagą objęto działą edytorski oraz debiutów naukowych młodych badaczy dziewiętnastowiecznej literatury. Nadal w planach pozostaje dział przekładów, w którym zamieszczane będą ważne, prekursorskie, dotąd nietłumaczone teksty krytycznoliterackie autorów tworzących w XIX wieku. Prezes z satysfakcją podkreśliła, że zakończył się proces kształtowania stabilnego składu redakcji, ku finałowi zmierzają prace na stronie internetowej „Wieku XIX”, między innymi odświeżenie układu witryny, uruchomienie nowych funkcjonalności (zakładka „Projekty badawcze”, informacje o serii Biblioteka Krytyki Literackiej XIX Wieku). Nie słabnie troska o podniesienie poziomu praktyk wydawniczych i edytorskich.

Ukazały się kolejne numery tematyczne przygotowane przez dotychczasową redaktorkę naczelną dr hab. Magdalenę Rudkowską, prof. IBL PAN: 2021, R. 14(56): *Modernizm polski, modernizm austriacki*; 2022, R. 15(57): *Romantyzm i dalej*; 2023, R. 16(58): *George Sand. The Sun and Her Planets*; 2024, R. 17(59): *Piotr Chmielowski. Dziewiętnastowieczność bez granic*. Ukazał się numer z datą 2025 roku poświęcony Zygmuntowi Krasińskiemu. Obecnie trwa nabór zgłoszeń do kolejnego rocznika (2026) pod hasłem przewodnim: *Płynny Sienkiewicz. Utwory Henryka Sienkiewicza w perspektywie krytyki genetycznej*. Czasopismo skupia wokół siebie przede wszystkim przedstawicieli środowiska polonistycznego, ale również badaczy dyscyplin pokrewnych (historyków, filozofów, estetyków, kulturoznawców, komparatystów, historyków sztuki i specjalistów literatur obcych), a jego ranga systematycznie rośnie.

W następnym punkcie sprawozdania Prezes przypomniała o zakończonych i prowadzonych grantach. Grant Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (Dziedzictwo Narodowe) pt. *Słownik polskiej krytyki literackiej 1764–1918. Hasła osobowe*, kierowany przez prof. Teresę Kostkiewiczową, został pomyślnie sfinalizowany w 2024 roku. Głównym rezultatem projektu jest publikacja w formie książkowej *Słownik polskiej krytyki literackiej 1764–1918 (hasła osobowe)*, pod redakcją naukową Teresy Kostkiewiczowej, Grażyny Borkowskiej i Magdaleny Rudkowskiej (Toruń–Warszawa 2024). Grant o nazwie *Kontynuacja edycji krytycznej pism wszystkich Bolesława Prusa* (zakres czasowy realizacji: 2022–2027), kierowany przez prof. dr. hab. Beatę Obsulewicz-Niewińską, jest nadal źródłem środków dla TLiAM. Zarysowuje się także koncepcja grantu *Słownik krytyki międzywojennej*. Prof. Borkowska podkreśliła, że pozyskiwanie funduszy z zewnątrz jest żmudne i nie zawsze satysfakcjonujące, wsparcia ministerialne i instytucjonalne stają się niepewne, a dotacje są potrzebne na bieżące wydatki (na przykład na opłatę czynszu za wynajem pokoiku 14 na antresoli w Pałacu Staszica, wynagrodzenia za prowadzenie księgowości). Pani Prezes zachęciła do składania wniosków pod auspicjami TLiAM, co zapewni środki pochodzące z tzw. odpisów grantowych. Podkreśliła, że Towarzystwo dzieli się skromnymi środkami i udziela pomocy w „nieprzypadkowych kierunkach”. Realizuje w ten sposób cele statutowe, czyli podnosi poziom edukacji i nauki. Pozyskane fundusze były wykorzystywane między innymi jako wsparcie dla wartościowych inicjatyw:

Konkursu Prac Magisterskich im. Jana Józefa Lipskiego, Konkursu im. Inki Brodzkiej-Wald, w tym na dofinansowanie wydania książki nagrodzonej w XI edycji tego konkursu (Jędrzej Krystek, *Makryna Mieczysławska w utworach i dokumentach polskiego romantyzmu*), I Konkursu o Nagrodę Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza dla Oddziałów TLiAM, na nagrody dla laureatów Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, na wsparcie kursu „Literatura i psychoanaliza” prowadzonego od lat przez prof. Danutę Danek w Instytucie Badań Literackich PAN, czy wydania książki Anety Mazur pt. *Kazimierz Kaszewski. Krytyka literacka i teatralna* (Warszawa 2024), inicjującej serię Biblioteka Krytyki Literackiej XIX Wieku, także tomowi wspomnień poświęconych Profesorowi Józefowi Bachórzowi, który ukaże się w pierwszym kwartale 2026 roku. Towarzystwo włączyło się w działania zmierzające do wydania książki poświęconej pamięci Katarzyny Poremskiej, polonistki warszawskich szkół średnich, wieloletniej współorganizatorki Olimpiady Literatury i Języka Polskiego.

Pani Prezes poruszyła również trudniejsze i niesatysfakcjonujące sprawy ostatniej kadencji, do których zaliczyła niewielką aktywność niektórych oddziałów i brak regularnych kontaktów z Zarządem Głównym. Od czasu Zjazdu Delegatów 25 września 2021 roku zmniejszyła się liczba oddziałów (z 26 do 22), ale „w cudowny sposób” powstały nowe oddziały w Piotrkowie Trybunalskim i Bytomiu. Prezes z przekonaniem podkreśliła, że odnowienie oddziałów i ożywienie ich działalności jest zawsze możliwe, że warto troszczyć się o większą aktywność i integrację Towarzystwa, bo wspólnie można rozwiązać wiele problemów i podjąć owocne inicjatywy. Zauważyła, że warto zapraszać młode pokolenie nauczycieli, studentów, wnoszących nowe spojrzenie, energię i dynamiczny, „niesztwytny ton”. Prof. Borkowska podziękowała członkom Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej, Sądu Koleżeńskiego, Pani Agnieszce Żebrowskiej, Pani Beacie Kwiatkowskiej oraz wszystkim Oddziałom za współpracę i zachęciła do dyskusji nad sprawozdaniem.

Prezes wyczytała imiona i nazwiska członków Towarzystwa, którzy zmarli w czasie kończącej się kadencji:

- Śp. Józef Bachórz (Oddział w Gdańsku)
- Śp. Maria Bokszczanin (Oddział w Warszawie)
- Śp. Krystyna Głomb (Oddział w Tarnowie)
- Śp. Mirosław Gołuński (Oddział w Bydgoszczy)
- Śp. Zbigniew Lisowski (Oddział w Siedlcach)
- Śp. Ryszard Wojciechowski (Oddział w Warszawie)

Uczestnicy spotkania uczcili minutą ciszy pamięć zmarłych, wyrażając w ten sposób wdzięczność za pracę poprzedników, którzy pokazywali najlepsze wzory zaangażowania, wywarli twórczy wpływ na losy Towarzystwa i jego obecny kształt.

W dalszej części sprawozdawczej Przewodnicząca Głównej Komisji Rewizyjnej dr hab. Monika Gabryś-Sławińska, prof. UMCS (Oddział w Lublinie) odczytała protokół z kontroli działalności organizacyjnej, naukowej i finansowej Zarządu Głównego TLiAM od 1 stycznia 2021 do 31 grudnia 2024 roku. Wyraziła uzna-

nie dla pracy Zarządu i wystąpiła z wnioskiem o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu. Przewodniczący Sądu Koleżeńskiego dr hab. Wiesław Ratajczak, prof. UAM (Oddział w Poznaniu) odczytał lakoniczne sprawozdanie z czteroletniej kadencji Sądu Koleżeńskiego, do którego nie wpłynął żaden wniosek.

W ożywionej dyskusji nad sprawozdaniami powracało wiele wątków zasygnalizowanych przez członków ustępującego Zarządu Głównego, a zwłaszcza przez delegatów, którzy mówili o doświadczeniu zdobytym w swoich oddziałach, dopełniając w ten sposób obraz czterech ostatnich lat z życia Towarzystwa. Jako pierwszy zabrał głos dr hab. Kazimierz Maciąg, prof. UR (Oddział w Rzeszowie) – przypomniał o realizowanym od 2024 roku w Instytucie Polonistyki i Dziennikarstwa Uniwersytetu Rzeszowskiego, przy współpracy z Towarzystwem Literackim, projekcie *Bliżej krytyki literackiej*, popularyzującym badania naukowe związane z literaturą i piśmiennictwem krytycznoliterackim. W ramach projektu zorganizowano cykl prelekcji popularnonaukowych, dyskusje panelowe, opublikowano artykuły naukowe oraz nagrano podcasty, w których wystąpili także studenci. Wspomniał również o spotkaniu z Maciejem Szeptyckim z Fundacji Rodu Szeptyckich, prowadzącej prace konserwatorskie – zmierzają one do rewitalizacji i przystosowania pałacu w Łaszczowie do nowej funkcji, tj. siedziby Domu Komedii Aleksandra Fredry. Prof. Grażyna Borkowska odniosła się z aprobatą do inicjatyw Oddziału Rzeszowskiego i potwierdziła konieczność angażowania młodej kadry i studentów w prace Towarzystwa.

Dr hab. Wiesław Ratajczak, prof. UAM (Oddział w Poznaniu) podziękował za wsparcie Prezes TLiAM w sprawie Pracowni-Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Poznaniu. Profesor z ogromną satysfakcją przekazał informację, że obecnie realizowany jest projekt *Modernizacja budynku Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu oraz konserwacja i digitalizacja cennych zbiorów bibliotecznych*. Dotyczy on historycznego gmachu, czyli najstarszej z istniejących bibliotek publicznych w Polsce, który ma powrócić do pełnienia swej pierwotnej, bibliotecznej funkcji. Prof. Ratajczak zaproponował, by następny zjazd TLiAM odbył się w Poznaniu, zaprosił wszystkich do Biblioteki Raczyńskich, co zostało przyjęte z entuzjazmem. Podzielił się także refleksjami związanymi z pełnieniem przez dwie kadencje funkcji Prezesa Oddziału w Poznaniu – podkreślił znaczenie pamięci o twórcach oddziału, będącej fundamentem dla kolejnych władz. Poddał pod rozważenie propozycję przyznania odznaczeń w związku z jubileuszem Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, zainicjowanej w 1970 roku, otoczonej opieką TLiAM oraz z przypadającą w 2026 roku 140 rocznicą powstania naszego Towarzystwa. Wyraził też wdzięczność za zaangażowanie i pracę wiceprezesa TLiAM dr hab. Janka Wójcickiego, prof. IBL PAN.

Dr hab. Maria Berkan-Jabłońska, prof. UŁ (Oddział w Łodzi) poruszyła kwestię wsparcia merytorycznego dla nauczycieli, mówiła o wykładach on-line na temat nowych sposobów czytania lektur szkolnych. Podziękowała za pomoc prelegentom TLiAM. Przedstawiła projekt *Polonistyka ku przyszłości* jako wydarzenie łączące nauczycieli języka polskiego – praktyków, reprezentujących przede wszystkim szkoły średnie z Łodzi i regionu łódzkiego, oraz środowisko

polonistyki akademickiej. Jego celem jest „doskonalenie kwalifikacji zawodowych, propagowanie najnowszych metod nauczania i innowacyjnych narzędzi dydaktycznych, a także stworzenie okazji do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk między nauczycielami różnych szczebli edukacji polonistycznej”. Pierwsze seminarium dla nauczycieli polonistów odbyło się 28 listopada 2024 roku, kolejne zaplanowano na 21 listopada 2025 roku. W drugiej części wypowiedzi dr hab. Berkan-Jabłońska, prof. UŁ mówiła o potrzebie docierania z propagowanymi przez Towarzystwo ideami, informacjami i zachętą do studentów, by przepływ doświadczeń międzypokoleniowych stał się faktem. W ostatnim punkcie zaproponowała stworzenie forum pomysłów, inspiracji, aktywności oraz prowadzenie stron internetowych trzech komisji działających w ramach Towarzystwa.

Prof. dr hab. Dariusz Chemperek (Oddział w Lublinie) podjął wątek niknącej obecności nauczycieli w Towarzystwie, wspominał o nielicznych pasjonatach i zaproponował wykład pt. *Królewna Anna Wazówna – żarliwa luteranka i królowa botaniki polskiej (w 400 rocznicę śmierci)*.

Prof. dr hab. Dorota Heck (Oddział w Opolu) zabrała głos w sprawie kształcenia polonistycznego na uczelniach, postulowała powrót do studiów pięcioletnich i potrzebę dowartościowania literaturoznawstwa. Wyraziła nadzieję, że te postulaty będą głosem całego Towarzystwa.

Dr hab. Zbigniew Kaźmierczyk, prof. UG (Oddział w Gdańsku) zwrócił uwagę na zmianę sytuacji poznawczej obecnych studentów. Wielu z nich dzieła Mickiewicza odstrasza. Za przykład satysfakcjonującej działalności uznał współpracę z Literaturoznawczym Kołem Naukowym Pozytywnie Zakręconych na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego, z Pomorskim Towarzystwem Filozoficzno-Teologicznym. Postulował otwarcie się na środowisko nauczycieli zaangażowanych w działalność internetową.

Dr hab. Joanna Warońska-Gęsiarz, prof. UJD (Oddział w Częstochowie) mówiła o inicjatywie Ogólnopolskiego Konkursu Multimedialnego i Plastycznego „Śladami Mickiewicza”. Konkurs skierowany jest do 7 i 8 klas szkół podstawowych oraz do uczniów szkół ponadpodstawowych z całej Polski. Uczniowie mają za zadanie między innymi stworzyć pracę w formie cyfrowej (prezentacja multimedialna, podcast, vlog, film itp.), nawiązującą do twórczości Mickiewicza.

Dr hab. Barbara Szargot, prof. UJD (Oddział w Bytomiu) podziękowała za patronat TLiAM nad cyklem konferencji *Romantycy w nieromantycznym ogrodzie*, organizowanym przez Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz Muzeum Regionalne im. Zygmunta Krasińskiego w Żłotym Potoku. Cykl zainaugurowała sesja pt. *Urodzony Zygmunt Krasiński (2–3 czerwca 2023 roku)*. Drugą odsłoną cyklu były obrady pt. *(Nie)rozważne i (nie)romantyczne. O kobietach XIX wieku (6–7 czerwca 2025)*.

Mgr Karol Jaworski (Oddział w Warszawie) podziękował za dotychczasowe inspiracje i podzielił się pomysłem na wspólny projekt naukowy Towarzystwa, finansowany np. w ramach współpracy z Instytutem Książki czy Narodowym Centrum Kultury. Przypomniał o przypadającej w 2026 roku 50 rocznicy śmierci Juliana Krzyżanowskiego oraz o Narodowym Czytaniu *Dziadów* jako ważnych okazjach do aktywności Towarzystwa.

Dr hab. Anna Kapuścińska-Jawara, prof. US podziękowała współorganizatorom za przygotowanie konferencji poprzedzającej Zjazd, zawiesiła dyskusję i poprowadziła wszystkich do Sali Stefana Flukowskiego na prezentację eksponatów i archiwaliów związanych z twórczością grupy literackiej „Kwadryga”, zwłaszcza Stefana Flukowskiego oraz bogatego archiwum Marii Kureckiej, Witolda Wirpży i Xawerego Dunikowskiego. Uczestnicy zjazdu mogli zapoznać się ze zbiorem dokumentów pozyskanych po 1945 roku, takich jak korespondencja między innymi Józefa Ignacego Kraszewskiego, Marii Konopnickiej, Jana Brzechwy oraz z najcenniejszym cymelium – zespołem listów Stanisława Ignacego Witkiewicza z lat 1923–1939 do żony Jadwigi. Zaprezentowano też inne unikatowe „witkacjana” pochodzące z archiwum adresatki oraz bogaty księgozbiór prof. Henryka Markiewicza, portrety namalowane przez Witkiewicza, obrazy i rzeźby Xawerego Dunikowskiego, grafiki Władysława Lama, prace Stanisława Dawskiego, Marii Dawskiej, Leokadii Bielskiej-Tworkowskiej oraz kolekcję ceramiki z pracowni Augustyna Necla.

Po wznowieniu obrad Prezes Borkowska ustosunkowała się do dotychczasowych głosów w dyskusji i podziękowała za nie. Prof. Lidia Wiśniewska (Oddział w Bydgoszczy) zaproponowała, by powołać podkomisje dydaktyczne w kolejnych oddziałach jako konkretną odpowiedź na lokalne inicjatywy i wyzwania dydaktyczne. Mówiła też o możliwościach „decentralizacji” struktur i działalności Komisji Komparatystycznej w podobny sposób. Profesor oświaty Marek Urbanowicz (Oddział w Suwałkach) w swojej wypowiedzi podkreślił, że mimo powszechnego kryzysu humanistyki i zapaści edukacji szkolnej należy poszukiwać sposobów mobilizacji uczniów do pracy. Wspomnił (jako przewodniczący jury i twórca konkursu) o inicjatywie Miejskiego Konkursu Recytatorskiego Poezji Adama Mickiewicza „Młodości! ty nad poziomy wylatuj...”, który od dwudziestu pięciu lat odbywa się w Bibliotece Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach. Dużym zainteresowaniem cieszy się również Miejski Konkurs Ortograficzny Uczniów Szkół Podstawowych „Mistrz Ortografii”. Profesor Urbanowicz zakończył swoją wypowiedź postulatem, aby Towarzystwo nadal podejmowało systematyczne i stanowcze starania o podnoszenie poziomu edukacji polonistycznej.

Po dyskusji w głosowaniach jawnych jednogłośnie zatwierdzono sprawozdanie Prezes Zarządu Głównego, Przewodniczącej Głównej Komisji Rewizyjnej i Przewodniczącego Sądu Koleżeńskiego. W głosowaniu jawnym Delegaci Oddziałów udzielili absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu, przy jednym głosie wstrzymującym się.

Następnie Delegaci Oddziałów wskazali kandydatów do władz TLiAM na kadencję 2025–2029.

Dr Wojciech Maryjka (Oddział w Rzeszowie) wysunął kandydaturę prof. dr hab. Grażyny Borkowskiej na Prezesa Zarządu Głównego. Wysunięto również kandydaturę prof. dr hab. Lidii Wiśniewskiej, która nie wyraziła jednak zgody na kandydowanie. Ponadto Delegaci wskazali kandydatów na:

a) członków Zarządu Głównego:

1. dr hab. Barbara Szargot, prof. UJD (Oddział w Bytomiu)
2. dr Eliza Kącka (Oddział w Warszawie)

3. prof. oświaty Marek Urbanowicz (Oddział w Suwałkach)
4. dr hab. Zbigniew Kaźmierczyk, prof. UG (Oddział w Gdańsku)
5. dr hab. Joanna Warońska-Gęsiarz, prof. UJD (Oddział w Częstochowie)
6. prof. dr hab. Lidia Wiśniewska (Oddział w Bydgoszczy)
7. dr Wojciech Maryjka (Oddział w Rzeszowie)
8. prof. dr hab. Elżbieta Nowicka (Oddział w Poznaniu)
9. dr hab. Krzysztof Gajewski, prof. IBL PAN (Oddział w Warszawie)
10. prof. dr hab. Dariusz Śnieżko (Oddział w Szczecinie)
11. dr hab. Filip Mazurkiewicz, prof. UŚ (Oddział w Katowicach)
12. dr hab. Wiesław Ratajczak, prof. UAM (Oddział w Poznaniu)
13. prof. dr hab. Maciej Szargot (Oddział w Bytomiu)
14. dr hab. Andrzej Karcz, prof. IBL PAN (Oddział w Warszawie)
15. dr Małgorzata Burta (Oddział w Siedlcach)

b) członków Głównej Komisji Rewizyjnej:

1. dr hab. Monika Gabryś-Sławińska, prof. UMCS (Oddział w Lublinie)
2. dr hab. Maria Berkan-Jabłońska, prof. UŁ (Oddział w Łodzi)
3. mgr Karol Jaworski (Oddział w Warszawie)

c) członków Sądu Koleżeńskiego:

1. dr hab. Tatiana Czerska, prof. US (Oddział w Szczecinie)
2. dr hab. Kazimierz Maciąg, prof. UR (Oddział w Rzeszowie)
3. dr hab. Katarzyna Wojan, prof. UG (Oddział w Gdańsku)

Listy kandydatów sporządzono według kolejności zgłoszeń.

Przed głosowaniem prof. Borkowska zwróciła uwagę, że została powołana jedna Komisja Skrutacyjna, której członkowie są jednocześnie zgłoszeni jako kandydaci. Wobec tego głosowanie poprzedzono pytaniem, czy członkowie Komisji Skrutacyjnej mogą być kandydatami. Twierdząco odpowiedziało czterem Delegatów, jeden głos był przeciwny i cztery głosy wstrzymujące się. Po prze głosowaniu tej kwestii przystąpiono do głównych głosowań. Następnie po przyjęciu jednogłośnie wniosku o zamknięciu list kandydatów, członkowie Komisji Skrutacyjnej przeprowadzili głosowanie tajne. W trakcie oczekiwania na wyniki wyborów prof. Borkowska podkreśliła, że każdy członek Zarządu Głównego powinien otrzymać jasne zadanie, konkretny obszar działalności, za który będzie odpowiedzialny. Zachęciła do systematycznej aktywności i zaangażowania. Podziękowała również dr. hab. Krzysztofowi Gajewskiemu, prof. IBL PAN (Oddział w Warszawie) za opiekę techniczną nad stroną internetową TLiAM. Prof. Gajewski podzielił się swoimi spostrzeżeniami i pomysłami, wymienił między innymi historię kobiet w Towarzystwie i zagadnienia kresowe jako tematy projektów naukowych. Wysunął również propozycję nawiązania kontaktów z towarzystwami literackimi z ościennych krajów, na przykład z Towarzystwem Johanna Wolfganga Goethego.

Członek Komisji Skrutacyjnej dr Magdalena Sukiennik odczytała wyniki głosowania: wszyscy Delegaci uprawnieni do głosowania (19) oddali ważne głosy

popierające kandydaturę prof. dr hab. Grażyny Borkowskiej. Przewodnicząca Zjazdu Delegatów złożyła gratulacje jednogłośnie wybranej Prezes TLiAM. Prof. Borkowska podziękowała Delegatom Oddziałów za zaufanie i wybór na kolejną kadencję.

Wszyscy zgłoszeni kandydaci zostali wybrani do Zarządu Głównego. Prezes TLiAM pogratulowała członkom Zarządu Głównego. Także wszyscy zgłoszeni kandydaci do Głównej Komisji Rewizyjnej oraz Sądu Koleżeńskiego otrzymali maksymalną liczbę głosów.

Prezes TLiAM podziękowała za powierzenie jej misji przewodniczenia Zarządowi Głównemu TLiAM na kolejną, a zarazem ostatnią kadencję, za życzliwość, a przede wszystkim za pracę na rzecz Towarzystwa. Pogratulowała wszystkim wybranym. Zapewniła, że jest gotowa kontynuować i intensyfikować wypracowane formy działalności (między innymi naukowej, wydawniczej, grantowej) oraz wspierać edukację polonistyczną, a także poszukiwać nowych dróg rozwijania inicjatyw TLiAM. Podkreśliła, że marką Towarzystwa jest życzliwość, solidność, służenie własnym czasem wartościom humanistycznym, z bezinteresowną chęcią. Wyraziła przekonanie, że bez humanistyki żadne projekty naukowe nie mogą się w pełni udać, gdyż zapominają o podmiocie – istocie żyjącej. W nawiązaniu do wyrażanego w dyskusji niepokoju o stan edukacji polonistycznej zwróciła uwagę na jakość, indywidualność pisarską i dydaktyczną wykładowców, którzy mogą inspirować studentów. Tylko wybitne, profesjonalne, dobre merytorycznie Towarzystwo ma szansę przyciągać do siebie badaczy, nauczycieli, studentów, uczniów.

Na zakończenie Prezes podziękowała wszystkim za pracowite spotkanie, a organizatorom – za wzorowe przygotowanie konferencji i Zjazdu Delegatów Oddziałów, za atmosferę życzliwości i troskę. Na ręce dr hab. Anny Kapuścińskiej-Jawary, prof. US i dr hab. Tatiany Czerskiej, prof. US złożyła szczególne podziękowanie, wyrażając wdzięczność wobec Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydziału Humanistycznego, a zwłaszcza Instytutu Literatury i Nowych Mediów.

Prezes zapowiedziała, że Zarząd ukonstytuuje się na zebraniu zorganizowanym 20 października w trybie zdalnym. Zjazd Delegatów Oddziałów TLiAM został oficjalnie zamknięty przez Prezes prof. dr hab. Grażynę Borkowską o godzinie 15:00.

Po obiedzie uczestnicy Zjazdu mogli poznać nadodrzańskie atrakcje turystyczne Szczecina, wysłuchać opowieści o ludziach tego miasta, prezentacji organizowanej w Bazylice Archikatedralnej św. Jakuba Apostoła, a także zjeść słynne paszteciki – kulinarny symbol Szczecina i kontynuować ożywione rozmowy w przytulnym wnętrzu Piwnicy Teatru Kana, z cichą muzyką w tle.

Władze Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza wybrane 19 września 2025 roku na Zjeździe Delegatów Oddziałów w Szczecinie i ukonstytuowane na zdalnym zebraniu Zarządu Głównego 20 października 2025 roku:

Prezydium Zarządu Głównego

prof. dr hab. Grażyna Borkowska – prezes

dr hab. Andrzej Karcz, prof. IBL PAN – wiceprezes urzędujący

prof. dr hab. Elżbieta Nowicka – wiceprezes

KRONIKA

dr Małgorzata Burta – sekretarz
dr Eliza Kącka – skarbnik

Członkowie Zarządu Głównego

dr hab. Krzysztof Gajewski, prof. IBL PAN
dr hab. Zbigniew Kaźmierczyk, prof. UG
dr Wojciech Maryjka
dr hab. Filip Mazurkiewicz, prof. UŚ
prof. dr hab. Wiesław Ratajczak
dr hab. Barbara Szargot, prof. UJD
prof. dr hab. Maciej Szargot
prof. dr hab. Dariusz Śnieżko
profesor oświaty Marek Urbanowicz
dr hab. Joanna Warońska-Gęsiarz, prof. UJD
prof. dr hab. Lidia Wiśniewska

Główna Komisja Rewizyjna

dr hab. Monika Gabryś-Sławińska, prof. UMCS – przewodnicząca
dr hab. Maria Berkan-Jabłońska, prof. UŁ
mgr Karol Jaworski

Sąd Koleżeński

dr hab. Kazimierz Maciąg, prof. UR – przewodniczący
dr hab. Tatiana Czerska, prof. US
dr hab. Katarzyna Wojan, prof. UG

Małgorzata Burta (Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw)
ORCID: 0000-0002-3545-3099, e-mail: m.burta@uksw.edu.pl

REPORT FROM THE DELEGATES' CONVENTION OF THE BRANCHES OF ADAM MICKIEWICZ LITERARY SOCIETY IN SZCZECIN

ABSTRACT

The report presents the proceedings of The Delegates' Convention of the Branches of Adam Mickiewicz Literary Society, which took place on 19 September 2025 at the Pomeranian Library in Szczecin.

KEYWORDS

Adam Mickiewicz Literary Society, education, Pomeranian Library in
Szczecin

